ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τέταρτο τμήμα)
25 Σεπτεμβρίου 1985 *

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις 114 και 115/84,

που έχουν ως αντικείμενο αιτήσεις του Tribunal de commerce του Melun προς το Δικαστήριο, κατ' εφαρμογή του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, με τις οποίες ζητείται, στο πλαίσιο των διαφορών που εκκρεμούν ενώπιον του παραπέμποντος δικαστηρίου μεταξύ

SA Établissements Piszko, J. Maroccini και Chambre syndicale nationale du commerce et de la réparation automobile (CSNCRA), αφενός,

και

SA Dammarie Distribution « Centre Leclerc » (υπόθεση 114/84),

και

SA Carrefour Supermarché (υπόθεση 115/84), αφετέρου,

η έκδοση προδικαστικών αποφάσεων ως προς την ερμηνεία των άρθρων 3, στοιχείο στ), 5 και 36 της Συνθήκης ΕΟΚ,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα)

συγκείμενο από τους G. Bosco, πρόεδρο τμήματος, P. Pescatore, T. Koopmans, K. Bahlmann και T. F. O'Higgins, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: Sir Gordon Slynn
γραμματέας: D. Louterman, υπάλληλος διοικήσεως

λαμβάνοντας υπόψη τις παρατηρήσεις που κατέθεσαν:

— ο Ph. Jousset, δικηγόρος Laval, για την SA Dammarie Distribution « Centre Leclerc », εναγομένη στην κύρια δίκη στην υπόθεση 114/84,

— η S. C. de Margerie, εκπρόσωπος της γαλλικής κυβέρνησης, επικουρούμενη από την I. Knock, υπάλληλο διοικήσεως, για τη γαλλική κυβέρνηση,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

— οι R.-C. Béraud και G. Marenco, νομικοί σύμβουλοι της Επιτροπής των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, επικουρούμενοι από τη N. Coutrelis, μέλος της νομικής υπηρεσίας της Επιτροπής, για την Επιτροπή,

αφού άκουσε το γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 14ης Μαΐου 1985,

εκδίδει την ακόλουθη

ΑΠΟΦΑΣΗ

(Το μέρος που περιέχει τα περιστατικά παραλείπεται)

Σκεπτικό

1 Με δύο Διατάξεις της 12ης Μαρτίου 1984, που εκδόθηκαν επί αιτήσεων λήψεως ασφαλιστικών μέτρων και περιήλθαν στο Δικαστήριο στις 26 Απριλίου 1984, ο πρόεδρος του Tribunal de commerce του Melun υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 177 της Συνθήκης ΕΟΚ, ορισμένα προδικαστικά ερωτήματα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 3, στοιχείο στ), 5 και 36 της Συνθήκης ΕΟΚ, προκειμένου να εκτιμήσει αν συμβιβάζεται προς το κοινοτικό δίκαιο εθνική κανονιστική ρύθμιση επιβάλλουσα κατώτατη τιμή πωλήσεως των καυσίμων στον καταναλωτή.

2 Τα εν λόγω ερωτήματα ανέκυψαν στο πλαίσιο δύο διαφορών μεταξύ της SA Établissements Piszko, με έδρα το Pringy, και του M. Maroccini, ιδιοκτήτη σταθμού αυτοκινήτων στο Pringy, καθώς και του Chambre syndicale nationale du commerce et de la réparation automobile, αφενός, και των SA Dammarie Distribution « Centre Leclerc » και SA Carrefour Supermarché, εταιριών που έχουν την εκμετάλλευση κέντρων διανομής, αφετέρου. Οι ενάγοντες στην κύρια δίκη ζήτησαν από το Tribunal de commerce του Melun να διατάξει κατά τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων τα προς αποκατάσταση μέτρα που επιβάλλονται προς παύση προφανώς παράνομης προσβολής δικαιώματος και να απαγορεύσει στις δύο εναγόμενες εταιρίες τη διάθεση προς πώληση και την πώληση καυσίμων με αθέμιτες εκπτώσεις, σε τιμές κατώτερες από τις κατώτατες τιμές που καθορίζονται με υπουργική απόφαση.

3 Οι δύο εναγόμενες εταιρίες δεν αρνούνται ότι προέβησαν κατά το μήνα Φεβρουάριο 1984 στην πώληση σούπερ και απλής βενζίνης σε τιμές κατώτερες από εκείνες που

απορρέουν από την υπουργική απόφαση 83-58/Α, της 9ης Νοεμβρίου 1983, περί λιανικής τιμής πωλήσεως των καυσίμων. Πάντως, υποστηρίζουν ότι η εν λόγω απόφαση έρχεται σε αντίθεση προς το κοινοτικό δίκαιο και κατά συνέπεια είναι παράνομη.

4 Επί της υποθέσεως 114/84 το εθνικό δικαστήριο υπέβαλε το ακόλουθο προδικαστικό ερώτημα:

« Τα άρθρα 3, στοιχείο στ), και 5 της Συνθήκης της 25ης Μαρτίου 1957 περί ιδρύσεως της ΕΟΚ έχουν την έννοια ότι απαγορεύουν στα κράτη μέλη να θεσπίζουν νομοθετικώς ή κανονιστικώς κατώτατες τιμές κατά τη λιανική πώληση από τους πρατηριούχους της απλής ή της βενζίνης σούπερ; »

5 Επί της υποθέσεως 115/84 τα προδικαστικά ερωτήματα που υποβλήθηκαν έχουν ως εξής:

« 1) Ενόψει της θεμελιώδους αρχής του ελεύθερου ανταγωνισμού που ορίζει το άρθρο 3 της Συνθήκης της Ρώμης, είναι νόμιμη η ακολουθούμενη πρακτική κατώτατης τιμής;

2) Νομοθεσία που επιβάλλει κατώτατες τιμές στα καύσιμα μπορεί να θεωρηθεί ότι ανταποκρίνεται σε επιταγή δημόσιας τάξης κατά την έννοια του άρθρου 36 της Συνθήκης; »

6 Το πρώτο ερώτημα ως προς την ερμηνεία των άρθρων 3, στοιχείο στ), και 5 της Συνθήκης έχει αποτελέσει αντικείμενο της απόφασης του Δικαστηρίου της 29ης Ιανουαρίου 1985 (στην υπόθεση 231/83, Cullet, στη Συλλογή 1985, σ. 315). Το Δικαστήριο είχε τότε επεκταθεί στην εξέταση των διατάξεων που διασφαλίζουν την εφαρμογή των εξαγγελλόμενων με τα άρθρα 2 και 3 της Συνθήκης αρχών, ιδιαίτερα στον τομέα της ελεύθερης κυκλοφορίας των εμπορευμάτων. Συγκεκριμένα, το Δικαστήριο ερμήνευσε το άρθρο 30 της Συνθήκης, η εξέταση του οποίου προηγείται κατ' ανάγκη εκείνης του άρθρου 36, το οποίο αφορά το δεύτερο ερώτημα.

7 Το επίδικο σύστημα τιμών στις διαφορές της κύριας δίκης είναι το ίδιο με εκείνο που αποτέλεσε αντικείμενο της υπόθεσης 231/83, με τη διαφορά ότι η υπουργική απόφαση 83-58/Α της 9ης Νοεμβρίου 1983, η οποία ισχύει για τα πραγματικά περιστατικά των υπό κρίση υποθέσεων, διηύρυνε για την απλή και τη βενζίνη σούπερ τη μείωση επί των οριακών τιμών λιανικής πωλήσεως που είχαν καθοριστεί κατ' εφαρμογή της

ισχύουσας εθνικής κανονιστικής ρύθμισης. Πάντως, το στοιχείο αυτό δεν είναι τέτοιας φύσεως ώστε να θέτει ζητήματα διαφορετικά από εκείνα που επέλυσε η προαναφερθείσα απόφαση της 29ης Ιανουαρίου 1985, όσον αφορά την εφαρμογή του κοινοτικού δικαίου.

8 Με την απόφασή του αυτή, το Δικαστήριο έκρινε ότι:

— τα άρθρα 3, στοιχείο στ), και 5 της Συνθήκης ΕΟΚ δεν αντιτίθενται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση που προβλέπει τον καθορισμό από τις εθνικές αρχές κατώτατης λιανικής τιμής πωλήσεως των καυσίμων, και ότι

— το άρθρο 30 της Συνθήκης αντιτίθεται σε τέτοιας φύσεως κανονιστική ρύθμιση, όταν η κατώτατη τιμή καθορίζεται με αφετηρία μόνο τις τιμές παραλαβής από τα εγχώρια διυλιστήρια, αυτές δε οι τιμές παραλαβής συνδέονται με την ανώτατη τιμή, η οποία υπολογίζεται βάσει μόνο των τιμών κόστους των εγχώριων διυλιστηρίων σε περίπτωση κατά την οποία οι τιμές στις ευρωπαϊκές αγορές καυσίμων αποκλίνουν περισσότερο από 8 % από τις τελευταίες.

9 Όσον αφορά την ερμηνεία του άρθρου 36 της Συνθήκης, το Δικαστήριο έκρινε με την ίδια απόφαση ότι νομοθεσία που επιβάλλει κατώτατη τιμή στα καύσιμα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ανταποκρίνεται σε στόχο δημόσιας τάξης κατά την έννοια του άρθρου αυτού.

10 Επειδή κανένα νέο στοιχείο δεν ανέκυψε στο πλαίσιο των κρινόμενων υποθέσεων το Δικαστήριο παραπέμπει, για τις απαντήσεις που πρέπει να δοθούν στα ερωτήματα του Tribunal de commerce του Melun, καθώς και για τους λόγους που υπαγόρευσαν τις συγκεκριμένες απαντήσεις, στο κείμενο της προαναφερθείσας απόφασης της 29ης Ιανουαρίου 1985, αντίγραφο της οποίας επισυνάπτεται στην παρούσα απόφαση.

Επί των δικαστικών εξόδων

11 Τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν η γαλλική κυβέρνηση και η Επιτροπή, που κατέθεσαν παρατηρήσεις στο Δικαστήριο, δεν αποδίδονται. Δεδομένου ότι η παρούσα διαδικασία έχει ως προς τους διαδίκους των κύριων δικών το χαρακτήρα παρεμπίπτοντος που ανέκυψε ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου, σ' αυτό εναπόκειται να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων.

Για τους λόγους αυτούς

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τέταρτο τμήμα),

κρίνοντας επί των ερωτημάτων που του υπέβαλε με δύο Διατάξεις της 12ης Μαρτίου 1984 ο πρόεδρος του Tribunal de commerce του Melun, αποφαίνεται:

1) Τα άρθρα 3, στοιχείο στ), και 5 της Συνθήκης ΕΟΚ δεν αντιτίθενται σε εθνική κανονιστική ρύθμιση που προβλέπει τον καθορισμό από τις εθνικές αρχές κατώτατης τιμής λιανικής πωλήσεως των καυσίμων.

2) Το άρθρο 30 της Συνθήκης ΕΟΚ αντιτίθεται σε τέτοιας φύσεως κανονιστική ρύθμιση, όταν η κατώτατη τιμή καθορίζεται με αφετηρία μόνο τις τιμές παραλαβής από τα εγχώρια διυλιστήρια, αυτές δε οι τιμές παραλαβής συνδέονται με την ανώτατη τιμή, η οποία υπολογίζεται βάσει μόνο των τιμών κόστους των εγχώριων διυλιστηρίων σε περίπτωση κατά την οποία οι τιμές στις ευρωπαϊκές αγορές καυσίμων αποκλίνουν περισσότερο από 8 % από τις τελευταίες.

3) Νομοθεσία που επιβάλλει κατώτατη τιμή στα καύσιμα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι ανταποκρίνεται σε στόχο δημοσίας τάξης κατά την έννοια του άρθρου 36 της Συνθήκης ΕΟΚ.

Bosco Pescatore

Koopmans Bahlmann O'Higgins

Δημοσιεύτηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 25 Σεπτεμβρίου 1985.

Ο γραμματέας

P. Heim

Ο πρόεδρος του τετάρτου τμήματος

G. Bosco